

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 27, Praha 7, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 55 A 56/2018,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Praze Mgr. Jitka Zavřelová, Mgr. Tomáš Kocourek, PhD., a Mgr. Jan Čížek **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 55 A 56/2018.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou Krajskému soudu v Praze (dále též „krajský soud“) dne 9. 5. 2018 napadl žalobce postup Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, obvodního oddělení Čáslav, které žalobci neposkytlo informace požadované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu řízení před krajským soudem žalobce namítl v podání ze dne 31. 10. 2018 podjatost všech soudců krajského soudu. Z daného podání lze dovodit, že důvod podjatosti uvedených soudců žalobce spatřuje v jejich koordinované trestné činnosti, a dále tvrdí, že je ze strany krajského soudu arogantně napadán a krajský soud kryje jednání správního orgánu a další represe vůči jeho osobě, což dokazuje porušení soudcovské nezávislosti.

[2] K námitce podjatosti se vyjádřili všichni soudci soudního oddělení 43 A krajského soudu, jemuž byla daná věc rozvrhem práce přidělena. Prohlásili, že nemají žádný osobní vztah k žalobci ani žalovanému. Žalobce je jim znám pouze z úřední činnosti. Na věci, která je předmětem řízení, nemají žádný osobní zájem ani se nepodíleli na jejím projednávání v řízení před správními orgány.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[4] Podle § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), *jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou*

okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Příslušnost soudu je tedy zásadně dána zákonem a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[6] Jakkoli žalobce svou námitkou míří proti soudcům krajského soudu obecně, je třeba ji primárně vztáhnout k zákonným soudcům v dané věci, tj. vůči soudcům oddělení 43 A krajského soudu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že účastník řízení může namítat podjatost pouze u toho soudce, který bude v jeho věci rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. Nao 103/2008 - 79).

[7] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[8] Optikou výše uvedeného nahlížel soud na námitku podjatosti a neshledal ji důvodnou. Žalobce *de facto* dovozuje podjatost z rozhodovací činnosti soudců krajského soudu v jiných řízeních. Nicméně soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či nezákonného postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2015, č. j. Nao 82/2015 - 58).

pokračování

[9] Z tvrzení žalobce ani z obsahu spisu krajského soudu nevyplývá, že by se výše jmenovaní soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování této věci ve správním nebo v předchozím soudním řízení, přičemž předchozí soudní řízení (ve smyslu § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s.) je třeba chápat nikoli časově (tedy nikoli jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl žalobce účastníkem a v němž se uvedený soudce podílel na rozhodování), nýbrž instančně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18). Vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ však v nyní posuzované věci nejde. Ze spisu krajského soudu rovněž neplyne nic, co by nasvědčovalo tomu, že by členové dotčeného senátu měli k projednávání věci nebo k procesním stranám jakýkoliv vztah, což ve svých písemných prohlášeních v rozhodné době potvrdili i oni sami (srov. závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2016, č. j. Nao 158/2016 - 10, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. Nao 116/2018 - 23, týkající se námitky podjatosti vznesené tímž žalobcem v obdobných případech).

[10] Jelikož žalobce netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr o podjatosti soudců senátu 43 A krajského soudu (ve složení podle aktuálního rozvrhu práce), Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudci daného senátu Mgr. Jitka Zavřelová, Mgr. Tomáš Kocourek, PhD., a Mgr. Jan Čížek byli vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 55 A 56/2018. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu